

BACHELORSRIPTIE

Radboud Universiteit

Faculteit der Letteren

Communicatie- & Informatiewetenschappen

“De relatie tussen het geslacht van een opiniemaker, sentiment en taalintensiverende middelen in de reacties”

“The relationship between the gender of a columnist, sentiment and language-intensifying resources in the comments”

Naam student	Mark van Onna
Studentnummer	s1027053
E-mail	[REDACTED]
Telefoon	06-22027424
Cursus	Bachelorscriptie (CIWB351)
Docent	dr. H.W.M. Giesbers
Aantal woorden	6800
Datum	6 juni 2019

Radboud Universiteit

Samenvatting

In het huidige onderzoek zijn de verschillen in online reacties ten opzichte van zowel mannelijke als vrouwelijk opiniemakers wat betreft taalintensiteit en sentiment geanalyseerd. Hierbij geldt de aanname dat vrouwelijke columnisten heftigere reacties ontvangen dan hun mannelijke collega's. Een corpus van 300 reacties op online columns is samengesteld, met een eerlijke verdeling van reacties op mannen en vrouwen. De onderzoeksresultaten ondersteunen de aanname en theoretische onderbouwing dat er binnen het corpus meer negatief sentiment is ten opzichte van vrouwelijke columnisten dan mannelijke columnisten en de reacties op vrouwen meer taalintensiveringen bevatten. Tevens waren de reacties met een negatief sentiment op vrouwen intensiever dan de positieve reacties, terwijl dit bij mannen niet het geval was. Voor deze resultaten is echter geen statistische significantie gevonden, evenals dat er geen verschil in gebruik van de verschillende soorten taalintensiveringen is waargenomen. Verder wetenschappelijk onderzoek zou zich moeten richten op een groter corpus bestaande uit reacties met alleen reacties op maatschappelijk gevoelige of politieke onderwerpen. Tevens kan een verschillend standpunt over een onderwerp tussen zender en ontvanger leiden tot meer taalintensiveringen dan wanneer er een vergelijkbaar standpunt is, iets waar het huidige onderzoek geen rekening mee hield. Mogelijk leidt het verwerken van deze onderdelen tot meer inzicht in zowel het verschil van sentiment als de intensiteit van reacties op mannelijke en vrouwelijke columnisten.

Inleiding

Veel kranten en nieuwssites maken gebruik van columnisten. Dit zijn personen die in de meeste gevallen een vaste rubriek hebben bij de krant of nieuwssite, waarin ze hun mening over maatschappelijke kwesties duiden. Deze kwesties roepen doorgaans uiteenlopende emoties op, zoals bij de discussies over het bijvoeren van wilde dieren bij de Oostvaardersplassen en de zwartepietendiscussie. Terwijl het enkele tientallen jaren geleden moeilijk was om openlijk op een column te reageren, is dit door de digitalisering eenvoudiger geworden. Tegenwoordig kan iedereen via onder andere social media en online fora reageren op columns, soms zelfs in anonimiteit. Deze verandering heeft het medialandschap dusdanig beïnvloed dat nieuwsorganisaties niet enkel nog een functie als

zender hebben, maar zich in veel gevallen ook genoodzaakt zien om in te spelen op de reacties van de lezers (Nagar, 2011).

Hoewel de vergrote toegankelijkheid van het internet talloze positieve aspecten bevat, is het al geruime tijd ook een bron van haat. Verschillende extremistische groeperingen verspreiden hun propaganda sinds het ontstaan van internet en mede dankzij de mogelijkheid tot anonimiteit groeit hun achterban (Castle & Chevalier, 2011). Ook op kleinere schaal vinden er negatieve uitingen plaats in de online omgeving, zoals bij online columns. In sommige gevallen leidt een column tot haatreacties, waarbij niet wordt ingegaan op de inhoud van de column maar op de persoonlijke kenmerken van de auteur. Zo besloot Seada Nourhussen, een columniste met een donkere huidskleur van het dagblad Trouw, te stoppen met haar columns. Ze kwam tot dit besluit omdat er te veel negatieve aandacht en energie naar haar als persoon ging in plaats van naar de inhoud van haar columns (AT5, 2018). Ook de Finse auteur Sofi Oksanen ontving op haar artikel over huiselijk geweld veel persoonlijke en negatieve reacties (Lehtonen, 2013). Lehtonen (2013) suggereert dat vrouwelijke columnisten veel negatiever worden benaderd en becommentarieerd dan hun mannelijke collega's. De negatieve bejegeningen worden vaak uitgedrukt in taalintensiverende middelen. Taalintensiverende middelen zijn taalelementen die de reactie intenser maken terwijl hiervoor geen noodzaak is (Liebrecht, 2015).

De vraag die ontstaat uit de praktijkvoorbeelden is of de aanname correct is dat vrouwelijke opiniemakers inderdaad intensere reacties oproepen dan hun mannelijke collega's. Middels een corpusanalyse wordt er onderzocht wat het verschil is in reacties op zowel mannelijke columnisten als vrouwelijke opiniemakers, uitgedrukt in zowel sentiment als taalintensiverende middelen.

Theoretisch kader

Uiten van reactie

Een belangrijk kenmerk van columns is dat ze doorgaans de mening van de auteur bevatten. Zo'n evaluatieve uiting kan een combinatie van persoonlijke gevoelens, houdingen en waardeoordelen over een bepaalde gebeurtenis bevatten (Liebrecht, 2015). Hierdoor kunnen situaties ontstaan waarbij enerzijds lezers het standpunt van de columnist

ondersteunen, terwijl anderzijds lezers van dezelfde column een ander standpunt innemen. Nagar (2011) beschrijft andere variabelen die een rol spelen in het vormen van een reactie op een nieuwsartikel of column. Enkele triggers om te reageren op een online artikel zijn kennisdeling en -uitwisseling, het uiten van woede, sociale interactie opzoeken en het plezier hebben in het deelnemen in online discussies (Nagar, 2011). Volgens Lehtonen (2013) zijn de reacties op een column mede afhankelijk van de mate waarin de auteur voldoet aan het stereotype 'publiek intellectueel', namelijk een oudere man met een academische achtergrond. Zo zouden lezers van een column van een buitenlandse vrouw die daarmee niet aan het gewenste stereotype voldoet, heftigere reacties op de column vormen dan wanneer de column zou zijn geschreven door iemand die wel aan het stereotype 'publiek intellectueel' voldoet (Lehtonen, 2013).

Hoewel iemands mening over een opiniërend artikel op verschillende manieren kan worden gevormd, zegt dit nog weinig over de wijze waarop iemand zijn mening zal uiten. Het is dan wel aannemelijk om ervan uit te gaan dat lezers een online reactie geven die in lijn is met hun daadwerkelijke mening, maar er dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat de lezers hun mening vervormen omwille van politieke voorkeuren of puur voor hun eigen plezier (Lehtonen, 2013). In tegenstelling tot social media zoals Facebook en Twitter zijn bijvoorbeeld online fora plaatsen waar personen indien gewenst in volledige anonimiteit en met een schuilnaam hun mening kunnen delen. Door de anonimiteit vallen remmingen weg waardoor mensen hun meningen krachtiger durven te uiten en meer durven te delen dan ze offline zouden doen. Dit staat bekend als het *disinhibition effect* (Belk, 2013). Op Facebook en Twitter zijn onder andere de naam en foto van de reageerder zichtbaar, waardoor dit effect minder vaak optreedt op deze social media. Indien personen een valse online identiteit aannemen, kan deze barrière echter weer worden doorbroken.

Volgens Suler (2005) is het *disinhibition effect* een dichotome variabele. De positieve variant, *benign disinhibition*, leidt tot het uiten van positieve onderdrukte gevoelens of het helpen van anderen waar diegene dit offline niet zou doen (Suler, 2005). Het effect kan zich echter ook negatief ontwikkelen tot *toxic disinhibition* (Suler, 2005), waarbij personen zich online kritischer, bozer, haatdragender en bedreigender gedragen dan ze offline zouden doen. Volgens Belk (2013) ontstaat *toxic disinhibition* door het gebrek aan *face-to-face* contact, waardoor mensen een gevoel van anonimiteit en onzichtbaarheid krijgen en zich

vrijer voelen in het uiten van negatieve gedachten ten opzichte van een ander (Belk, 2013). Dit negatieve sentiment resulteert in negatieve en grove reacties op columns. Op internetfora komt het gebruik van scheldwoorden en beledigingen inmiddels zo vaak voor dat het voeren van een inhoudelijke discussie in veel gevallen zeer lastig is geworden (Schellens, 2013).

Drogredenering

Hoewel een online discussie idealiter plaatsvindt over de inhoud van een column, wordt er regelmatig gediscussieerd met onjuiste informatie of wordt er zelfs volledig langs het onderwerp heen gediscussieerd. Krabbe (1997) kenmerkt dit verschijnsel als drogredenering. Een drogredenering is het negeren van de discussieregels die gelden bij het voeren van kritische discussies, waardoor ongeldige redeneringen worden geuit. Het gevolg van het toepassen van drogredeneringen is dat het bereiken van overeenstemming binnen een discussie wordt bemoeilijkt (Krabbe, 1997).

Er zijn diverse soorten drogredeneringen die worden gebruikt in de online omgeving. De meest voorkomende online drogredenering is de *ad hominem* (Schellens, 2013). Schellens (2013) omschrijft de *ad hominem* als een persoonlijke aanval op een spreker, waarmee in veel gevallen wordt gepoogd de deskundigheid van de auteur in twijfel te trekken. Hierbij wordt ingespeeld op specifieke persoonskenmerken van de auteur (Schellens, 2013). Uit een analyse van 2.500 reacties op Volkskrant.nl (Linneman & Melchior, 2017) bleek dat ruim 13% van de reacties op vrouwelijke columnisten een persoonlijk aanval was, terwijl dit bij hun mannelijke collega's 3% was. Tevens werd bij de mannelijke auteurs met name kritiek op de inhoud geleverd, terwijl bij de vrouwen de meeste reacties op hun persoonlijke kenmerken werden gericht. Volgens Linneman en Melchior (2017) blijkt eveneens dat de helft van de vrouwelijke columnisten regelmatig wordt geïntimideerd.

Schellens (2013), die de overkoepelende term 'interactionele drogredeneringen' hanteert voor de verschillende vormen van op de persoon gerichte drogredeneringen, beschrijft dat in de discussie over het bijvoeren van grote grazers in de Oostvaardersplassen meer interactionele drogredeneringen worden gebruikt in de online omgeving dan bij politieke debatten en krantendiscussies. Tevens bevatten de online reacties meer

taalintensiveringen dan de debatten en krantendiscussies (Schellens, 2013).

Taalintensivering (Liebrecht, 2015) wordt gekenmerkt doordat zenders hun boodschap krachtiger maken door het met meer geïntensiveerde taal vorm te geven dan noodzakelijk is.

Taalintensivering is daarmee niet direct te vergelijken met drogredeneringen.

Drogredeneringen wijken immers argumentatief af van het onderwerp en spelen onder andere in op externe factoren. Taalintensivering daarentegen kan binnen het gestelde onderwerp blijven, maar slechts worden ingezet om de boodschap binnen dit onderwerp meer overtuigingskracht te geven.

Het gebruik van taalintensiveringen kan duiden op een ruwere toon van het gesprek. Het uitvoeren van een corpusanalyse kan meer inzicht geven in de toetsing van de hypothese dat een hogere toon van de discussie meer taalintensiveerders bevat (Schellens, 2013). Bij Schellens (2013) dient wel rekening te worden gehouden met het feit dat een corpus was samengesteld rondom een politiek gevoelig thema. Volgens Tenenboim en Cohen (2013) leiden nieuwsberichten vanuit een politieke achtergrond tot meer controverses bij de lezers, wat zou kunnen leiden tot intensere reacties op het nieuwsartikel. Liebrecht (2015) beschrijft een soortgelijk verschijnsel, namelijk dat onderwerpen met een emotionele lading tot meer geïntensiveerd taalgebruik leiden.

Taalintensivering

Liebrecht (2015) laat zien dat er al decennia lang onderzoek wordt uitgevoerd naar de relatie tussen taalintensiverende middelen en de overtuigingskracht van een boodschap. Hieruit is gebleken dat er geen eenduidige conclusie kan worden getrokken, maar het merendeel van de onderzoeken toont aan dat het gebruik van taalintensiverende middelen een positieve relatie heeft met meer overtuigingskracht. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er veelal een grotere overtuigingskracht wordt gevonden op de variabelen attitude en gedragsintentie. Het bereiken van gedragsbeïnvloeding, het ultieme doel van het inzetten van taalintensiveerders in overtuigende teksten, wordt slechts een enkele keer gemeten (Liebrecht, 2015). Liebrecht (2015) geeft twee verklaringen voor het ontbreken van eenduidige onderzoeksresultaten: 1) de meeste onderzoeken gebruiken grotendeels een verschillende operationalisering van hoogintensief taalgebruik en laagintensief taalgebruik en 2) er is sprake van verschillende interfererende variabelen bij het effect van

taalintensivering op de overtuigingskracht. Volgens Ten Buuren, Van de Groep, Collin, Klatter en De Hoop (2018) wordt de overtuigingskracht van een intensivering mede bepaald door drie determinanten. Ten eerste blijken moderne intensiveerders (zoals “damn”) sterker over te komen dan ouderwetse intensiveerders (zoals “drommels”). Ten tweede worden intensiveerders die worden gevolgd door een positief woord (zoals “mooi”) als sterker ervaren dan intensiveerders met een negatief woord erachter (zoals “lelijk”). Ten slotte blijkt dat hoe vaker een bepaalde intensiveerder voorkomt, hoe sterker de intensivering wordt waargenomen (Ten Buuren et al., 2018). Dit is echter in tegenstelling tot de onderzoeksresultaten van Foolen, Wottrich en Zwets (2012, in Ten Buuren et al., 2018), die aangeven dat taalintensiveerders die vaker voorkomen, minder krachtig worden.

De verschillende operationalisering in onderzoeken naar taalintensiteit ontstaan doordat taalintensiteit op meerdere manieren kan worden gedefinieerd (Liebrecht, 2015). Liebrecht (2015) verdeelt taalintensiveringen in vier categorieën: (1) intensiverende woordsoorten, (2) intensiverende stijlfiguren, (3) syntactische intensiveringen en (4) typografische intensiveringen. Intensiverende woordsoorten zijn woorden die een versterkende werking hebben op de tekst. Dit kunnen onder andere voorvoegsels, telwoorden en zelfstandig naamwoorden zijn (Liebrecht, 2015). Intensiverende stijlfiguren zijn beeldspraken, vergelijkingen en andere soorten uitdrukkingen waarmee de tekst kan worden geïntensiveerd. Hieronder vallen ook ironische en sarcastische uitspraken, waarbij duidelijk is dat de reageerder een andere mening heeft dan hij of zij heeft geschreven (Liebrecht, 2015). Syntactische intensiveringen zijn woorden die een zin een subjectieve lading geven, zoals ellipsen, tussenvoegsels en verbindingswoorden (Liebrecht, 2015). De laatste soort intensiveerders zijn typografieën, die worden gekenmerkt door het overbodig gebruik van hoofdletters, leestekens en accenten op bepaalde letters (Liebrecht, 2015).

De operationalisering van Liebrecht (2015) is echter niet een standaardoperationalisering die ook door andere onderzoekers wordt toegepast. Het gebrek aan een standaardoperationalisering is tevens een mogelijke oorzaak van de verschillende onderzoeksresultaten. Wat in de meeste onderzoeken wel overeenkomt, is dat een hoogintensieve tekst wordt vergeleken met een laagintensieve tekst. De wijze waarop de onderzoekers dit toepassen is daarentegen in de meeste gevallen verschillend. Een tekst kan op verschillende manieren intensiever of minder intensief worden gemaakt. Zo kan een tekst

hoogintensief worden gemaakt door ofwel meer hoogintensieve woorden te gebruiken, ofwel de laagintensieve woorden weg te laten (Liebrecht, 2015). Deze tweede vorm, het maken van elliptische teksten, komt veelvuldig voor bij online internetfora (Schellens, 2013).

Bij de operationalisering van hoogintensieve teksten en laagintensieve teksten dient eveneens rekening te worden gehouden met de uiteindelijke boodschap (Liebrecht, 2015). Door in de ene tekst meer hoogintensieve woorden te gebruiken dan in de andere tekst ontstaan er twee teksten met een verschillende boodschap. Een effectmeting naar de overtuigingskracht van taalintensiteit is in dit geval door de verschillende inhoud niet alleen meer toe te schrijven aan de verschillende teksten. Hierdoor ontstaan minder betrouwbare onderzoeksresultaten (Liebrecht, 2015).

De onderzoeksresultaten naar taalintensiteit zijn niet alleen afhankelijk van de operationalisering, maar ook van verschillende interfererende en modererende variabelen. Deze variabelen kunnen worden onderverdeeld in eigenschappen van de zender en/of de boodschap, de eigenschappen van de ontvanger en de uiteindelijke discrepantie tussen beide partijen (Liebrecht, 2015). Rekening houdend met de eigenschappen van de bron blijken verschillende persoonlijke eigenschappen een modererend effect te hebben op de overtuigingskracht van taalintensieve teksten. Voorbeelden hiervan zijn competentie, geloofwaardigheid, en geslacht (Liebrecht, 2015). Wat betreft geslacht tonen Hamilton, Hunter en Burgoon (1990) aan dat mannelijke bronnen overtuigender zijn met laagintensieve taal bij ongeruste ontvangers, en met hoogintensieve taal bij gerustgestelde ontvangers. Vrouwen zijn daarentegen het overtuigendst met laagintensieve taal, ongeacht de status van de ontvanger (Hamilton et al., 1990).

Niet alleen de status wat betreft gerustheid, maar ook het standpunt van de ontvanger ten opzichte van de columnist is van belang. Een verschil in standpunt tussen ontvanger en zender leidt immers tot een negatief sentiment bij de ontvanger, wat kan leiden tot meer taalintensivering in de reactie van de ontvanger (Liebrecht, 2015). Vanuit het oogpunt van de reageerders beschrijft Liebrecht (2015) dat lezers van *Elsevier* meer intensiverende elementen gebruiken in hun reacties dan lezers van *Spits* en *NRC Handelsblad*. Mogelijk trekt dit rechts-georiënteerde weekblad meer lezers van de politiek rechtse stroming en is deze bevolkingsgroep scherper van tong dan lezers van bijvoorbeeld *Spits* en *NRC Handelsblad*. Uit ditzelfde onderzoek (Liebrecht, 2015) blijkt echter dat

recensies en columns uit verschillende kranten niet verschillen qua gebruik van taalintensiveerders. Dit maakt het mogelijk om vanuit een neutraal startpunt onderzoek uit te voeren naar de reacties die worden geplaatst op columns en het geen verschil uitmaakt om van de ene nieuwssite meer artikelen te gebruiken dan van een andere nieuwssite. Het huidige onderzoek richt zich dan ook op de aanname van onder andere Lehtonen (2013) en andere beschreven onderzoeken, namelijk dat vrouwen intensievere reacties ontvangen dan mannen. De site waarop de column is beschreven is hierin niet van belang.

Doel van het onderzoek

Door het veranderde medialandschap is het voor vrijwel iedereen mogelijk om, indien gewenst anoniem, zijn of haar mening over een column te delen in een online omgeving. De mening die ontvangers van een column ontwikkelen, kan op social media door het *disinhibition effect* leiden tot extreme uitingen van hun negatieve sentiment ten opzichte van de columnist. In combinatie met drogredeneringen kan dit leiden tot ruwe online discussies die meer betrekking hebben op de persoonskenmerken van de auteur dan op de inhoud van de column. Hierbij lijkt het geslacht van de auteur eveneens een rol te spelen. Zo is er de aanname dat vrouwelijk auteurs negatievere reacties krijgen dan hun mannelijke collega's (Lehtonen, 2013). Tevens blijkt uit onderzoek van Linneman & Melchior dat 13% van de online reacties op vrouwen een persoonlijke aanval is, ten opzichte van 3% bij hun mannelijke collega's. Daarnaast is het geslacht volgens Liebrecht (2015) één van de modererende variabelen op de overtuigingskracht van taalintensieve teksten. Verder wetenschappelijk onderzoek is nodig om meer inzicht te krijgen in het vraagstuk of de reacties op vrouwen ook intensiever zijn geschreven dan die op mannelijke opiniemakers. Dit huidige onderzoeksvoorstel zal daarom ingaan op de relatie tussen het geslacht van de auteur van columns, de intensiteit van de reacties en het sentiment ten opzichte van de columnist. Hierbij zal antwoord worden gegeven op onderstaande onderzoeksvraag:

‘Wat is het verschil in onlinereacties op een standpunt van een man en vrouw, uitgedrukt in sentiment en taalintensiverende middelen?’

Om de onderzoeksvraag gedetailleerd te kunnen beantwoorden, zijn er vier deelvragen geformuleerd. Uit de theorie blijkt dat er online snel een negatief sentiment kan ontstaan. Het sentiment van de reacties op de columnisten zal worden gemeten en er wordt onderzocht of hierin verschillen meetbaar zijn tussen het sentiment op zowel mannelijke als vrouwelijke columnisten. Deelvraag 1 luidt:

‘Wat is het verschil tussen het sentiment van de reacties op mannelijke en vrouwelijke columnisten?’

Vervolgens wordt er onderzocht of er verschillen in het aantal taalintensiveringen in reactie op een bepaald geslacht voorkomen. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën taalintensiveringen. Om rekening te houden met de verschillende hoeveelheid woorden per reactie, is voor elke categorie het aantal intensiveringen per 100 woorden berekend. Hiervoor is de formule ‘Aantal intensiveerders binnen de reactie / Aantal woorden binnen de reactie x 100’ gebruikt. In het vervolg van dit onderzoek wordt dit het ratio taalintensiveringen binnen een reactie genoemd. Deelvraag 2 luidt:

‘Wat is het verband tussen het ratio taalintensiveringen in reacties op mannelijke en vrouwelijke columnisten?’

De derde deelvraag is een combinatie van deelvraag 1 en deelvraag 2. Deze deelvraag gaat in op het ratio taalintensiveringen dat per reactie wordt geuit op zowel mannelijke als vrouwelijke columnisten, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen negatief sentiment en positief sentiment. Deelvraag 3 luidt:

‘Wat is het verband tussen het ratio taalintensiveringen dat wordt gebruikt binnen zowel negatieve als positieve sentimenten in reacties, ten opzichte van mannelijke en vrouwelijke columnisten?’

De vierde en laatste deelvraag maakt onderscheid in de verschillende soorten taalintensiveringen die worden gebruikt tegen mannelijke en vrouwelijke columnisten.

Terwijl deelvraag 2 en deelvraag 3 geen rekening houden met de soorten taalintensiveringen maar alle taalintensiveringen als geheel analyseren, wordt bij deelvraag 4 elke taalintensivering binnen haar categorie geplaatst. Deelvraag 4 luidt:

‘Wat is het verschil in gebruik tussen de verschillende soorten taalintensiveringen dat reageerders gebruiken ten opzichte van mannelijke of vrouwelijke columnisten?’

Methode

Materiaal

Een corpus van reacties op zowel mannelijke als vrouwelijke opiniemakers is samengesteld om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag. Het corpus bestond uit geschreven reacties via online kanalen, zoals social media en directe reacties onder online columns. Het corpus is samengesteld door tien studenten binnen dezelfde bachelorscriptiekring. Hierin heeft iedere student vijf thema's geselecteerd en binnen elke thema een column van zowel een man als een vrouw opgezocht. Vervolgens zijn bij alle columns de eerste drie reacties die waren gericht op de auteur van minstens 40 woorden opgenomen in het corpus. De reacties zijn in hun geheel opgenomen in het corpus, het eventuele gedeelte dat niet direct op de auteur was gericht is niet verwijderd uit de reactie. Tevens dienen de auteurs binnen het gekozen thema van een vergelijkbaar niveau te zijn; het was niet toegestaan om een zeer controversieel persoon tegenover een relatief onbekende auteur te plaatsen. Hiervoor is gekozen omdat uit de theorie is gebleken dat de rol van een auteur, zoals het voldoen aan een gewenst stereotype (Lehtonen, 2013), kan leiden tot intensere reacties dan reacties op neutrale personen. Met deze methode zijn in totaal 300 reacties opgenomen in het corpus, bestaande uit 150 reacties op mannelijke opiniemakers en 150 reacties op vrouwelijke opiniemakers.

Er was geen restrictie wat betreft de datering van de columns en reacties, maar het online reageren op columns is pas de laatste jaren populair geworden. Uit het overzicht van de gebruikte artikelen (zie bijlage 1: Publicatiesites en -data van artikelen) blijkt dat het merendeel van de artikelen waarvan de reacties zijn geselecteerd voor het corpus in de laatste twee jaar is gepubliceerd. Het oudste artikel dateert van 22 juni 2015. Verder bleek Joop, de online opiniesite van BNNVARA, het best vertegenwoordigd binnen het corpus. 37

artikel waren afkomstig van deze internetsite, wat neerkomt op 111 reacties die in het corpus zijn opgenomen. Opvallend genoeg waren 23 artikelen op *Joop* geschreven door een mannelijke columnist, ten opzichte van slechts veertien vrouwelijke columnisten. Daarnaast waren relatief veel artikelen van *Volkskrant* geschreven door vrouwelijke columnisten. Van de tien columns van deze nieuwssite waren er negen vrouwelijke auteurs en slechts één man.

Hoewel er bij het samenstellen van het corpus rekening is gehouden met een vergelijkbare achtergrond van de man en vrouw binnen een bepaald thema, hoeven ze niet hetzelfde standpunt te hebben. Het is dus mogelijk dat binnen een thema enerzijds reacties op een positief standpunt van de mannelijke auteur en anderzijds reacties op een negatief standpunt van de vrouwelijke auteur of vice versa zijn opgenomen. Tevens is er geen rekening mee gehouden in hoeverre de column taalintensiverend is geschreven, aangezien de columns zelf niet zijn gecodeerd in het huidige onderzoek. Alleen de reacties op de columns zijn uiteindelijk het materiaal dat is geanalyseerd om antwoord te geven op de onderzoeksvraag. Ten slotte zijn er ook alleen reacties in corpus opgenomen die als directe reactie op de columnist zijn geplaatst. Op veel social media en nieuwssites kan er in de reacties ook op andere reageerders worden gereageerd. Deze reacties zijn dus genegeerd voor het huidige onderzoek.

Procedure

Nadat het corpus was samengesteld, zijn de verschillende categorieën intensiveringen vastgesteld. Zoals beschreven in het literatuuronderzoek is er geen eenduidige begripsdefinitie van taalintensiveerders. Tevens is er geen overeenstemming in de literatuur over de operationalisering van taalintensiveerders. In het huidige onderzoek is de categorisering van taalintensiveringen van Liebrecht (2015), welke is beschreven in het theoretisch kader, als beginpunt gebruikt. In overleg met enkele professoren van de Radboud Universiteit is vanwege de beperkte kaders van het huidige onderzoek besloten om binnen de genoemde categorieën van Liebrecht (2015) een eigen categorisering te maken waarmee het corpus is gecodeerd. Hierin is besloten de syntactische intensiveerders niet in het onderzoek op te nemen. Het onderscheiden van syntactische categorieën vereist immers de nodige taalkundige ervaring, en er was onvoldoende tijd beschikbaar voor het huidige

onderzoek om dit correct uit te voeren. Tevens zou een corpus van 300 reacties te klein zijn voor een zeer gedetailleerde subcategorisering. De overige drie categorieën zijn onderverdeeld in specifieke categorieën.

In het huidige onderzoek is bij de intensiverende woordsoorten onderscheid gemaakt tussen zelfstandig naamwoord, werkwoord, adverbialen, affix en overig. In tabel 1 zijn de subcategorieën intensiverende woordsoorten vermeld die zijn opgenomen in het huidige onderzoek met twee bijbehorende voorbeelden uit het corpus.

Tabel 1. De categorieën intensiverende woordsoorten binnen het huidige onderzoek	
Categorie	Voorbeeld
Zelfstandig naamwoord	Met een tevreden <u>kop</u> lazeren we Wat een <u>schijters</u> zijn we
Werkwoord	Haar voordeur hadden <u>versplinterd</u> Ik laat me nooit <u>gijzelen</u> door
Adverbialen	Hoe kan een jonge partij zo <u>achterlijk</u> zijn Er <u>volstrekt</u> niet in geslaagd
Affix	<u>Aller</u> beste <u>Wan</u> product
Overig	Je leeft <u>in ieder geval</u> vanaf nu in Mijn verhaal rammelt dus <u>af en toe</u>

De intensiverende stijlfiguren zijn in het huidige onderzoek onderverdeeld in twee categorieën. Ironie is als aparte categorie gecodeerd, alle overige intensiverende stijlfiguren zijn in de categorie Overig geplaatst. In tabel 2 zijn van beide categorieën twee voorbeelden uit het corpus opgenomen.

Tabel 2. De categorieën intensiverende woordsoorten binnen het huidige onderzoek	
Categorie	Voorbeeld
Ironie	<u>Ben je het er niet mee eens</u> , dat Dat we misschien al een ' <u>ietsiepietsie</u> ' aan de
Overig	Overladen met <u>spot en hoon</u> Zit min of meer in de <u>aard van sommige beestjes</u>

Binnen de categorie typografieën is in het huidige onderzoek geen onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten, maar alle soorten zijn als één variabele gecodeerd. Twee voorbeelden van typografieën uit het corpus zijn in tabel 3 weergegeven.

Tabel 3. De typografieën binnen het huidige onderzoek

Categorie	Voorbeeld
Typografie	Als ze moorden hebben gepleegd... Die de partij <u>óók</u> is

Tevens is er rekening gehouden met dubbele coderingen. Zo kan het voorkomen dat een bepaalde zinsdeel onder meerdere categorieën valt. In deze gevallen is het zinsdeel ook onder beide categorieën ingedeeld. Een voorbeeld uit het corpus is hieronder weergegeven, waarbij *'ietsiepietsie'* zowel als intensiverende stijlfiguur – ironie als typografie is gecodeerd. Het woord zelf is immers op ironische wijze toegepast, terwijl de aanhalingstekens een typografie weergeven.

“Vind je nou eigenlijk ook niet, dat we misschien al een ‘ietsiepietsie’ aan de procedure kunnen verbeteren,”

Alle coderingen zijn op reactieniveau verwerkt in IBM SPSS Statistics 25. Dit houdt in dat in elke rij alle coderingen per reactie zijn opgenomen. Elke reactie kreeg een unieke code in SPSS, waardoor de reactie achteraf eenvoudig kon worden teruggevonden. Naast de code zijn het aantal woorden van de reactie genoteerd, waarbij gebruik is gemaakt van de telling van Google Drive. Tevens is bij elke reactie vermeld of deze als reactie op een vrouw of man is geplaatst.

Vervolgens zijn alle categorieën van de intensiverders opgenomen in het SPSS-bestand. De hoeveelheid coderingen per categorie zijn als telbare nominale variabele verwerkt. Het corpus is gecodeerd door dezelfde tien leden van de bachelorscriptiekring die het corpus hebben samengesteld. Om ervoor te zorgen dat iedereen op ongeveer dezelfde wijze heeft gecodeerd, is er een ‘proefcodeersessie’ georganiseerd. Nadat dit was afgerond is op individuele basis het corpus gecodeerd. Hiervoor is een kettingcyclus op alfabetische volgorde gecreëerd, waarbij iedereen zowel zijn of haar eigen reacties als die van degene onder zich op de kettingcyclus heeft gecodeerd. Hierdoor is elke reactie door twee verschillende codeurs gecodeerd. Nadat alle individuen de teksten hadden gecodeerd, is door alle tweetallen die dezelfde reacties hadden gecodeerd de intercodeursbetrouwbaarheid bepaald. In overleg met enkele professoren van de Radboud Universiteit is op basis van ervaring met dit soort materiaal en onderzoek besloten dat een

Cohen's kappa van minstens 0.5 voldoende is om de coderingen definitief te maken en te verwerken in het SPSS-bestand. Voldeden de coderingen niet aan $\kappa = 0.5$, dan werd er in gezamenlijk overleg gekeken naar de coderingen waar geen overeenstemming over was. Door vervolgens gezamenlijk de verschillen nogmaals te beoordelen is gepoogd om de intercodeursbetrouwbaarheid op een acceptabel niveau te krijgen, waarmee verdere analyses mogelijk konden worden uitgevoerd.

Naast de intensiveringen is er beoordeeld of de reageerder een positief of negatief sentiment uitte ten opzichte van de auteur. Hiermee kon onder andere worden geanalyseerd of er een relatie is tussen het eens of oneens zijn met de auteur en de hoeveelheid taalintensiveringen. In de beoordeling of een reactie positief of negatief was, is rekening gehouden met de context van de reactie. Indien de reactie tekst bevatte die een positief sentiment met de auteur had maar als sarcastisch werd beoordeeld door de codeur, is de tekst als negatief gecodeerd. Ditzelfde is gedaan bij reacties die puur qua tekst een ander standpunt bevatten dan de auteur, maar duidelijk sarcastisch zijn beschreven. Deze reacties werden als positief sentiment gecodeerd. Er zijn geen vastgestelde richtlijnen voor deze beoordeling geformuleerd, maar er is uit gegaan van de beoordeling van de codeur. De beoordeling van het sentiment is op reactieniveau als nominale variabele verwerkt.

Zoals beschreven bij de formulering van de deelvragen, is er een ratio-variabele opgesteld op basis van het aantal intensiveringen per 100 woorden in een reactie. Dit maakt het mogelijk om op ratio-niveau te analyseren hoeveel intensiveringen er zijn opgenomen in een tekst in relatie tot het aantal woorden dat een reactie heeft. Hiermee is het potentiële probleem waarbij de reacties op het ene geslacht langer zijn dan de ander en daardoor meer ruimte bieden aan intensiveerders dan bij korte reacties opgevangen. Voor deze berekening zijn alle voorkomende intensiveringen binnen een reactie bij elkaar zijn opgeteld, dit aantal is gedeeld door het aantal woorden dat deze reactie bevat, wat daarna is vermenigvuldigd met 100.

Voor de beantwoording van deelvraag 3 is er een 'split file' uitgevoerd op de variabele sentiment. Dit is gedaan om niet alleen het sentiment ten opzichte van zowel vrouwelijke als mannelijke opiniemakers te meten, maar dit verder te analyseren met het aantal intensiveringen per sentiment. Hierbij is er geanalyseerd of er verschillen zijn tussen

het hebben van ofwel een negatief sentiment ofwel een positief sentiment en het aantal intensiveringen dat vervolgens voorkomt bij zowel vrouwen als mannen.

Voor het beantwoorden van deelvraag 4, waarbij is gezocht naar de verschillen in gebruik van soorten intensiverders per geslacht, zijn nieuwe variabelen gemaakt. Voor alle acht categorieën intensiverders (nominaal meetniveau) die onderdeel uitmaakten van het onderzoek, is zowel voor de mannelijke als de vrouwelijke columnisten een variabele aangemaakt. Vervolgens is bij elke variabele genoteerd hoe vaak deze specifieke intensivering voorkwam bij mannen en vrouwen, berekend over het gehele corpus. Met deze gegevens werd het mogelijk het verschil in gebruik van alle categorieën intensiveringen op zowel mannelijke als vrouwelijke columnisten te analyseren.

Statistische toetsing

Ten eerste is voor elke variabele de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid berekend door middel van Cohen's kappa. Hoewel niet elke variabele geschikt is om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid met Cohen's kappa te berekenen, is dit op aanraden van enkele professoren van de Radboud Universiteit wel gedaan. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid voor de verschillende variabelen zijn als volgt:

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele sentiment was acceptabel: $\kappa = .56, p < 0.001$.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele intensiverende woordsoorten – zelfstandig naamwoorden was adequaat: $\kappa = .70, p < 0.001$.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele intensiverende woordsoorten – werkwoorden was adequaat: $\kappa = .70, p < 0.001$.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele intensiverende woordsoorten – adverbs was adequaat: $\kappa = .71, p < 0.001$.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele intensiverende woordsoorten – affixen was acceptabel: $\kappa = .62, p < 0.001$.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele intensiverende woordsoorten – overig was adequaat: $\kappa = .72, p < 0.001$.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele intensiverende stijlfiguren – ironie was adequaat: $\kappa = .74, p < 0.001$.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele intensiverende stijlfiguren – overig was matig: $\kappa = .69, p < 0.001$.

De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de variabele intensiverende typografieën was adequaat: $\kappa = .79, p < 0.001$.

Aangezien de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid op alle variabelen hoog genoeg waren, zijn de coderingen van de eerste codeur gebruikt bij de verdere analyses van de resultaten. Voor deelvraag 1 is met de coderingen gezocht naar verschillen tussen het sentiment in de reacties, opgedeeld naar geslacht van de auteur. Hiervoor is een Chi-kwadraattoets toegepast, aangezien het twee nominale variabelen betreft. Hierop volgde voor deelvraag 2 een toetsing van het aantal intensiveringen als reactie op mannelijke en vrouwelijke columnisten, naar ratio van 100 woorden binnen de reactie. Deze ratio-variabele is getoetst met de nominale geslachtsvariabele, waardoor er een onafhankelijke *t*-toets is uitgevoerd. Vervolgens is voor deelvraag 3 er per geslacht van de opiniemaker gekeken of het aantal intensiveringen werd beïnvloed door een positief of negatief sentiment. Dit is, na uitvoering van een 'split file' op de variabele sentiment, getoetst middels een onafhankelijke *t*-toets. Ten slotte is er voor deelvraag 4 per categorie intensiveringen getoetst of er verschillen waren in het gebruik van de soorten taalintensivering per geslacht. Dit is met een Chi-kwadraattoets geanalyseerd, aangezien deze vraag is beantwoord middels twee nominale variabelen.

Resultaten

Ten eerste is er gezocht naar verschillen tussen het sentiment van de reacties op zowel mannelijke als vrouwelijke columnisten. Uit een χ^2 -toets tussen sentiment en geslacht bleek geen verband te bestaan ($\chi^2(1) = 1.06, p = .304$). Het aantal positieve en negatieve sentimenten ten opzichte van mannelijke en vrouwelijke columnisten is weergegeven in tabel 4.

Tabel 4. Sentiment van de reactie (positief of negatief) tegenover geslacht (man of vrouw) van de opiniemaker. De letter *a* betekent dat er geen significant verschil is tussen de waardes met $p < .05$ als criterium

	Vrouw	Man	Totaal
Negatief	112a (75%)	104a (69%)	216 (72.0%)
Positief	38a (25%)	46a (31%)	84 (28.0%)
Totaal	150 (100%)	150 (100%)	300 (100%)

Na de analyses van het sentiment van de reageerders zijn de resultaten van de intensiveringen in de reacties gemeten. Ten eerste is er gekeken naar ratio taalintensiveringen woorden binnen een reactie. Deze resultaten zijn weergegeven in tabel 5. Uit een *t*-toets van het ratio taalintensiveringen op geslacht bleek er geen significant verschil te zijn tussen het aantal intensiveringen op een man of vrouw ($t(298) = 1.06, p = .291$).

Tabel 5. Independent samples *t*-test voor geslacht vs. aantal geïntensiveerde woorden per reactie

Geslacht	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>
Vrouw	9.66	6.23	150
Man	8.93	5.62	150

Ook is er onderzocht of er een verband is tussen het ratio taalintensiveringen in een reactie met een negatief sentiment ten opzichte van taalintensiveringen in een reactie met een positief sentiment. Hierbij zijn de intensiveringen opgedeeld per geslacht. Deze resultaten zijn weergegeven in tabel 6. Uit een *t*-toets van negatief sentiment op ratio intensiveringen bleek er geen significant verschil te zijn tussen het aantal intensiveringen op een man of een vrouw ($t(214) = 1.23, p = .220$). Tevens bleek uit een *t*-toets van positief sentiment op ratio intensiveringen dat er geen significant verschil is tussen het aantal intensiveringen op een man of een vrouw ($t(82) = 0.12, p = .902$).

Tabel 6. Taalintensiveerders bij positief en negatief sentiment ten opzichte van mannelijke en vrouwelijke columnisten

	Vrouw M (SD)	Man M (SD)
Negatief sentiment	10.06 (6.49)	9.07 (5.24)
Positief sentiment	8.46 (5.25)	8.62 (6.45)

Tevens is er gezocht naar verschillen in het gebruik van verschillende soorten intensiveringen in reactie op zowel mannelijke als vrouwelijke columnisten, wat is weergegeven in tabel 7. Uit een χ^2 -toets tussen type intensiveerder en geslacht bleek geen verband te bestaan ($\chi^2 (7) = 2.83, p = .90$).

Tabel 7. Soort intensiveerders per geslacht van de opiniemaker. De letter *a* betekent dat er geen significant verschil is tussen de waardes met $p < .05$ als criterium

	Vrouw	Man	Totaal
Zelfstandig naamwoorden	163a (14%)	167a (14%)	330 (14%)
Werkwoorden	111a (10%)	99a (9%)	210 (9%)
Adverbialen	352a (31%)	376a (32%)	728 (32%)
Affixen	11a (1%)	13a (1%)	24 (1%)
Woordsoort overig	71a (6%)	85a (7%)	156 (7%)
Ironie	45a (4%)	43a (4%)	88 (4%)
Stijlfiguren overig	255a (22%)	248a (21%)	503 (22%)
Typografie	130a (11%)	133a (12%)	263 (11%)
Totaal	1138 (100%)	1164 (100%)	2302 (100%)

Conclusie

Dit onderzoek is uitgevoerd om de aanname dat vrouwelijke opiniemakers intensere reacties op columns ontvangen dan hun mannelijke collega's nader te onderzoeken. Hiervoor is naar een antwoord gezocht op de onderzoeksvraag: *“Wat is het verschil in onlinereacties op een standpunt van een man en vrouw, uitgedrukt in taalintensiverende middelen?”*. Om tot antwoorden te komen zijn meerdere statistische analyses uitgevoerd op een corpus van 300

reacties op zowel vrouwelijke als mannelijke columnisten, waarbij een gelijke verdeling in het aantal reacties per geslacht is gehanteerd.

Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat er geen verband bestaat tussen het sentiment van reacties en het geslacht van de columnist, waardoor deelvraag 1 ontkennend kan worden beantwoord. Hoewel er op vrouwen iets negatiever wordt gereageerd dan op mannen, is dit verschil niet statistisch significant.

Deelvraag 2, waarvoor is gezocht naar een verband tussen het ratio taalintensiveringen en het geslacht van de columnisten, levert ook geen significant bewijs op. Hoewel er op vrouwen met meer taalintensiveringen wordt gereageerd dan op mannen, is er geen significant verband gevonden tussen beide variabelen.

De kleine verschillen in taalintensiveringen in reacties op vrouwen en mannen, worden groter zodra het antwoord op deelvraag 3 wordt geanalyseerd. Het aantal intensiveringen dat vrouwen bij een negatief sentiment ontvangen is groter dan bij een positief sentiment, en dit verschil is ook groter wanneer het wordt vergeleken met mannelijke opiniemakers. Desondanks kan er door het ontbreken van significante verbanden op deze resultaten niet zomaar worden aangenomen dat vrouwen intensere reacties ontvangen dan mannen.

Daarnaast is er niet alleen geanalyseerd op het ratio intensiveringen per reactie waarbij alle soorten intensiveerders als een geheel worden onderzocht, maar is er ook gezocht naar mogelijke verbanden tussen het gebruik van specifieke soorten intensiveringen en het geslacht van de auteurs. Uit de Chi-kwadraattoets blijkt echter dat geen enkele categorie intensiveringen meer voorkwam bij het ene geslacht dan bij het andere. Sterker nog, er is bij geen van de categorieën een verschil van minstens twee procentpunten zichtbaar tussen het gebruik van de soort intensiveringen ten opzichte van een mannelijke of vrouwelijke columnist. Deelvraag 4 kan daardoor alleen ontkennend worden beantwoord, er is geen verband tussen het soort taalintensivering en het geslacht van de columnist.

Met de antwoorden op de vier deelvragen, kan tevens de hoofdvraag worden beantwoord. Deze luidt als volgt: *‘Wat is het verschil in onlinereacties op een standpunt van een man en vrouw, uitgedrukt in sentiment en taalintensiverende middelen?’*. Het meest opvallende resultaat is zichtbaar in tabel 6. Zodra de reacties op basis van negatief en

positief sentiment van elkaar worden gescheiden, er meer verschillen zichtbaar worden tussen beide geslachten. Reacties op vrouwelijke columnisten die een negatief sentiment bevatten leveren net als bij de mannen meer intensiveringen op, maar het verschil is bij vrouwen groter dan bij mannen. Tevens bevatten positieve reacties op mannen meer intensiveringen dan negatieve reacties op mannen, terwijl dit bij vrouwen andersom is. Hoewel dit verschil zichtbaar is, berust het niet op een significant verband waardoor het verschil ook door toeval kan zijn ontstaan. Wat betreft het gebruik van de verschillende categorieën intensiveerders ten opzichte van het geslacht zijn geen verschillen gevonden.

Discussie

Het huidige onderzoek toont verschillende overeenkomsten aan met de literatuur. Zo was binnen het corpus het sentiment ten opzichte van vrouwelijke columnisten negatiever dan bij mannelijke columnisten. Tevens bevatten de reacties binnen het corpus meer taalintensiveringen op vrouwen dan op mannen. Als deze reacties worden opgesplitst in positief en negatief sentiment, valt op dat vrouwen meer intensiveringen ontvangen in negatieve reacties dan bij positieve reacties, wat bij mannen niet het geval is. Deze bevindingen berusten echter niet op een significant verband. Er zijn geen verschillen gevonden voor het gebruik van verschillende soorten taalintensiveringen.

Mogelijk kan het gebrek aan significante verbanden worden verklaard door een aantal tekortkomingen van het huidige onderzoek. Zo bestaat het corpus dat is gebruikt voor het huidige onderzoek uit reacties op columns over veel uiteenlopende onderwerpen. De columns gaan in verschillende gevallen in op maatschappelijk gevoelige onderwerpen, zoals de Zwartepietdiscussie en het vluchtelingenprobleem. Daarentegen bestaat het corpus ook uit reacties op columns over meer oppervlakkige onderwerpen. Uit de theorie blijkt dat columns met een politieke achtergrond (Tenenboim & Cohen, 2013) of emotionele lading (Liebrecht, 2015) tot meer geïntensiveerd taalintensiteit in de reacties kan leiden dan reacties die deze lading niet bevatten. In het corpus is geen onderscheid gemaakt tussen reacties op politiek gevoelige onderwerpen of onderwerpen met een emotionele lading. Mogelijk leiden deze onderwerpen in combinatie met een negatief sentiment van de

reageerder in toekomstig onderzoek tot meer inzicht in de relatie tussen taalintensiveringen van reageerders en het geslacht van de auteur.

Daarnaast wordt in het corpus geen rekening gehouden met de rol van de auteur van de columns. Uit de theorie blijkt echter dat wanneer een vrouw niet aan het stereotype ‘publiek intellectueel’ voldoet, dit leidt tot heftigere reacties (Lehtonen, 2013). Ook houdt het huidige onderzoek geen rekening met het standpunt van de columnist ten opzichte van het beschreven onderwerp. In het corpus kan het voorkomen dat binnen een onderwerp de vrouw een voor-standpunt inneemt en de man een tegen-standpunt, of vice versa. Zoals eerder beschreven kan het verschil van standpunt tussen zowel zender als ontvanger leiden tot een negatief sentiment en meer taalintensiveringen in de reacties. Mogelijk leidt verdere verwerking van zowel de status van de zender als het standpunt van zowel de columnist als ontvanger in een corpus tot meer inzicht in taalintensivering richting mannelijke en vrouwelijke columnisten.

Hoewel de reacties in het huidige onderzoek zijn gecodeerd op een negatief of positief sentiment, is dit niet toegepast op de individuele taalintensiveringen die binnen de reactie werden geplaatst. Het is dan wel aannemelijk dat de taalintensiveringen in een reactie met negatief sentiment ook voornamelijk negatief zijn geladen – evenals positief geladen taalintensiveringen in reacties met positief sentiment, maar er mag niet zomaar worden aangenomen dat alle intensiveringen binnen een reactie dezelfde lading hebben. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat binnen een reactie met negatief sentiment vijftien taalintensiveerders staan, waarvan dertien negatief en twee positief. In het huidige onderzoek zijn de twee positieve intensieveerders echter als negatief gecodeerd, wat van invloed kan zijn op de resultaten. Gezien de verschillen die het sentiment van de reacties oplevert voor de resultaten is het interessant om in toekomstig onderzoek niet de reacties op sentiment te coderen, maar de individuele intensiveringen op sentiment te coderen.

Ook het coderen van het corpus in het huidige onderzoek is voor verbetering vatbaar. Hoewel er een proefcodeersessie is georganiseerd en op elke variabele de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid is gemeten middels Cohen’s Kappa, is er niets bekend over de mate waarin bijvoorbeeld codeur drie en codeur acht op dezelfde wijze hebben gecodeerd. Codeur drie vergelijkt zijn coderingen immers met codeur twee en codeur vier, maar op geen enkele wijze is er gecontroleerd of codeur drie en codeur acht vergelijkbaar

hebben gecodeerd. Tevens leende niet elke variabele zich voor het uitvoeren van een Cohen's Kappa, maar met goedkeuring van enkele professoren is dit wel gedaan. Hoewel het binnen de kaders van het huidige onderzoek niet mogelijk was om zeer geavanceerd te analyseren, kan het toepassen van strengere toetsen die tevens beter passen bij het materiaal leiden tot meer relevante resultaten.

Daarnaast zijn alleen reacties van minstens 40 woorden opgenomen in het corpus. Tijdens het zoeken naar geschikte reacties binnen de gestelde eisen, bleek dat veel intensieve reacties uit minder dan 40 woorden bestonden. Veel van deze korte en negatieve reacties bevatten krachttermen waarmee ze zeer intensief zijn naar ratio van het aantal woorden in de reactie. Deze reacties zijn niet opgenomen in het corpus van dit onderzoek. Mogelijk levert het opnemen van deze korte maar krachtige reacties in het corpus andere resultaten op dan alleen reacties van minstens 40 woorden, omdat deze korte reacties op het eerste oog veel intensiever leken dan de meeste reacties die zijn opgenomen in het corpus. Het is dus aannemelijk dat in praktijk veel intensievere reacties en negatieve sentimenten plaatsvinden dan in het huidige onderzoek is gemeten. Binnen de kaders van het huidige onderzoek was het echter niet mogelijk om per thema drie van zulke korte reacties op te nemen, omdat dit te weinig tekst zou opleveren voor het corpus. Mogelijk kan toekomstig onderzoek niet alleen de lange reacties, maar ook de korte reacties opnemen in een corpus om tot meer inzicht te komen op de taalintensiteit ten opzichte van vrouwelijke en mannelijke columnisten.

Met name de resultaten uit deelvraag 3 geven aanleiding tot nader onderzoek. Hieruit blijkt dat de reacties met een negatief sentiment ten opzichte van vrouwen intensiever zijn ten opzichte van mannen, terwijl dit bij het positieve sentiment andersom is. Daarnaast is er een groot verschil tussen de p -waarden van beide sentimenten. De resultaten bij negatief sentiment leveren een p -waarde op van .220, terwijl dit bij het positieve sentiment $p = .813$ is. Hoewel beide scores onvoldoende bewijs geven om te concluderen dat er significante verschillen zijn, lijkt het door zowel het hogere aantal intensiveringen als de verschillende p -waarden relevant om nader onderzoek uit te voeren naar reacties met een negatief sentiment ten opzichte van de auteur. Wellicht levert een groter corpus meer inzicht in een significant verband tussen het sentiment, geslacht en aantal intensiveringen.

Literatuurlijst

- AT5. (2018, 29 november). Columnist Trouw stopt na 'racistische reacties'. AT5.
Geraadpleegd van <https://www.at5.nl/artikelen/189018/columnist-trous00w-stopt-na-racistische-reacties>
- Belk, R. W. (2013). Extended self in a digital world. *Journal of Consumer Research*, 40(3), 477-500. doi: <https://doi.org/10.1086/671052>
- Castle, T., & Chevalier, M. (2011). The women of stormfront: An examination of white nationalist discussion threads on the internet. *Internet Journal of Criminology*, 2011.
Geraadpleegd van: https://www.academia.edu/11550192/THE_WOMEN_OF_STORMFRONT_AN_EXAMINATION_OF_WHITE_NATIONALIST
- Hamilton, M.A., Hunter, J.E., & Burgoon, M. (1990). An empirical test of an axiomatic model of the relationship between language intensity and persuasion. *Journal of Language and Social Psychology*, 9(4), 235-255. doi: <http://dx.doi.org/10.1177/0261927X9094002>
- Krabbe, E.C.W. (1997). *Wat is eigenlijk een drogreden?* (Dissertatie). Opgevraagd van <https://www.rug.nl/research/portal/files/3257913/krabbe.pdf>
- Lehtonen, S. (2013). "Listen girl. Hitler is dead." – Reception of a female public intellectual on Finnish online discussion forums. *Tilburg Papers in Culture Studies*, 46. Geraadpleegd van <https://research.tilburguniversity.edu/en/publications/listen-girl-hitler-is-dead-reception-of-a-female-public-intellect>
- Liebrecht, C. (2015). *Intens krachtig. Stilistische intensieveerders in evaluatieve teksten* (Dissertatie). Radboud Universiteit Nijmegen, Nijmegen.
- Linneman, E., & Melchior, M. (2017, 3 maart). Zo gaan vrouwelijke opiniemakers om met online haat en intimidatie. *de Volkskrant*. Geraadpleegd van <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/zo-gaan-vrouwelijke-opiniemakers-om-met-online-haat-en-intimidatie~b1764a77/>

Nagar, N. (2009). The loud public: Users' comments and the online news media.

Geraadpleegd van <https://www.iso-j.org/wp-content/uploads/2018/01/Nagar09.pdf>

Schellens, P. J. (2013). *De toon van het debat*. Afscheidsrede 11 januari 2013. Nijmegen:

Radboud Universiteit Nijmegen.

Suler, J. (2005). Contemporary Media Forum. *International Journal of Applied Psychoanalytic Studies*, 2(2), 184-188. doi: <https://doi.org/10.1002/aps.42>

Ten Buuren, M., Van de Groep, M., Collin, S., Klatter-Folmer, J., & Hoop, H. (2018). Facking nice! Een onderzoek naar de intensiteit van intensiverders. *Nederlandse Taalkunde*, 23. doi: 10.5117/NEDTAA2018.2.010.BUUR

Tenenboim, O., & Cohen, A. A. (2015). What prompts users to click and comment: A longitudinal study of online news. *Journalism*, 16(2), 198-217. doi: <https://doi.org/10.1177/1464884913513996>

Bijlage 1: Publicatiesites en -data van artikelen

<i>Site</i>	<i>Uitgever</i>	<i>Geslacht auteur</i>	<i>Datum publicatie</i>
1 Facebook	AD	Vrouw	vrijdag 7 december 2018
2 Telegraaf	Telegraaf	Vrouw	zondag 12 augustus 2018
3 Telegraaf	Telegraaf	Vrouw	zondag 27 januari 2019
4 Facebook	Volkskrant	Vrouw	donderdag 5 april 2018
5 Telegraaf	Telegraaf	Vrouw	vrijdag 23 november 2018
6 Telegraaf	Telegraaf	Man	donderdag 7 februari 2019
7 Telegraaf	Telegraaf	Man	donderdag 7 februari 2019
8 Facebook	RTL Z	Man	maandag 22 januari 2018
9 Facebook	Volkskrant	Man	woensdag 28 februari 2018
10 Facebook	Volkskrant	Man	woensdag 1 november 2017
11 Volkskrant	Volkskrant	Vrouw	donderdag 7 februari 2019
12 Het Parool	Het Parool	Man	vrijdag 1 februari 2019
13 Metro	Metro	Vrouw	woensdag 18 oktober 2017
14 VPRO	VPRO	Man	dinsdag 24 oktober 2017
15 AD	AD	Vrouw	maandag 31 december 2018
16 Omroep West	Omroep West	Man	maandag 1 januari 2018
17 Facebook	<i>onbekend</i>	Man	<i>onbekend</i>
18 Facebook	<i>onbekend</i>	Vrouw	<i>onbekend</i>
19 Volkskrant	Volkskrant	Vrouw	dinsdag 16 april 2019
20 NRC	NRC	Man	dinsdag 16 april 2019
21 Telegraaf	Telegraaf	Man	maandag 11 februari 2019
22 Trouw	Trouw	Vrouw	zondag 10 februari 2019
23 Parool	Parool	Man	zaterdag 9 februari 2019
24 Parool	Parool	Vrouw	maandag 16 juli 2018
25 Parool	Parool	Vrouw	maandag 11 februari 2019
26 Parool	Parool	Man	zondag 20 mei 2018
27 Metro	Metro	Vrouw	donderdag 31 januari 2019
28 Joop	BNNVARA	Man	<i>onbekend</i>
29 Joop	BNNVARA	Vrouw	maandag 11 februari 2019
30 Joop	BNNVARA	Man	zaterdag 9 februari 2019
31 Elsevier	Elsevier	Man	zaterdag 6 oktober 2018
32 Metro	Metro	Vrouw	dinsdag 12 februari 2019
33 Joop	BNNVARA	Man	zaterdag 10 februari 2018
34 Volkskrant	Volkskrant	Vrouw	dinsdag 30 mei 2017
35 Joop	BNNVARA	Man	maandag 11 februari 2019
36 Parool	Parool	Vrouw	vrijdag 25 januari 2019
37 Joop	BNNVARA	Man	zondag 2 september 2018
38 Joop	BNNVARA	Vrouw	vrijdag 8 februari 2019
39 Volkskrant	Volkskrant	Man	maandag 26 februari 2018
40 Facebook	<i>onbekend</i>	Vrouw	<i>onbekend</i>
41 Volkskrant	Volkskrant	Vrouw	maandag 18 februari 2019
42 NRC	NRC	Man	donderdag 14 december 2017
43 Volkskrant	Volkskrant	Vrouw	zondag 2 december 2018
44 Joop	BNNVARA	Man	dinsdag 4 december 2018

45	NRC	NRC	Vrouw	vrijdag 17 maart 2017
46	NRC	NRC	Man	woensdag 20 september 2017
47	Parool	Parool	Vrouw	dinsdag 25 december 2018
48	Gelderlander	Gelderlander	Man	vrijdag 12 oktober 2018
49	NRC	NRC	Vrouw	maandag 7 januari 2019
	Dagelijkse	Dagelijkse		
50	Standaard	Standaard	Man	maandag 7 januari 2019
51	Joop	BNNVARA	Man	maandag 7 maart 2016
52	Joop	BNNVARA	Vrouw	maandag 10 juli 2017
53	Joop	BNNVARA	Man	dinsdag 26 maart 2019
54	Volkskrant	Volkskrant	Vrouw	donderdag 4 april 2019
55	Joop	BNNVARA	Man	zondag 18 november 2018
56	Scientias	Scientias	Vrouw	zaterdag 11 november 2017
57	Joop	BNNVARA	Man	zaterdag 4 november 2017
58	Joop	BNNVARA	Vrouw	vrijdag 20 oktober 2017
59	Joop	BNNVARA	Man	zondag 16 juli 2017
60	Volkskrant	Volkskrant	Vrouw	donderdag 26 juli 2018
61	Volkskrant	Volkskrant	Vrouw	maandag 21 januari 2019
62	Joop	BNNVARA	Man	maandag 22 juni 2015
63	Joop	BNNVARA	Vrouw	zaterdag 4 maart 2017
64	Joop	BNNVARA	Man	donderdag 5 mei 2016
65	Joop	BNNVARA	Vrouw	maandag 3 december 2018
66	Joop	BNNVARA	Man	zaterdag 17 november 2018
67	NRC	NRC	Vrouw	donderdag 15 november 2018
68	Joop	BNNVARA	Man	maandag 10 september 2018
69	Joop	BNNVARA	Vrouw	woensdag 1 augustus 2018
70	Joop	BNNVARA	Man	zaterdag 23 juni 2018
71	Joop	BNNVARA	Man	dinsdag 4 december 2018
72	Telegraaf	Telegraaf	Vrouw	donderdag 14 februari 2019
73	Joop	BNNVARA	Man	vrijdag 23 februari 2018
74	Telegraaf	Telegraaf	Vrouw	woensdag 16 januari 2019
75	Telegraaf	Telegraaf	Man	donderdag 7 februari 2019
76	Parool	Parool	Vrouw	zaterdag 30 juni 2018
77	Joop	BNNVARA	Man	woensdag 21 november 2018
78	Joop	BNNVARA	Vrouw	zaterdag 6 oktober 2018
79	Joop	BNNVARA	Man	maandag 18 februari 2019
80	Joop	BNNVARA	Vrouw	donderdag 7 februari 2019
81	Volkskrant	Volkskrant	Vrouw	donderdag 14 februari 2019
82	Twitter	Eric van der Burg	Man	dinsdag 12 februari 2019
		Ingrid van		
83	Twitter	Engelshoven	Vrouw	donderdag 29 november 2018
84	Twitter	RTL Nieuws	Man	vrijdag 30 november 2018
85	Joop	BNNVARA	Vrouw	maandag 11 februari 2019
86	Joop	BNNVARA	Man	zaterdag 5 januari 2019
87	Twitter	Anne Fleur Dekker	Vrouw	vrijdag 7 september 2018
88	Twitter	Jan de Hoop	Man	vrijdag 7 september 2018
89	Joop	BNNVARA	Vrouw	woensdag 1 november 2017
90	Joop	BNNVARA	Man	woensdag 1 november 2017

91	NRC	NRC	Man	donderdag 24 januari 2019
92	NRC	NRC	Vrouw	woensdag 26 december 2018
93	Telegraaf	Telegraaf	Man	vrijdag 15 februari 2019
94	Elsevier	Elsevier	Vrouw	dinsdag 20 november 2018
95	Joop	BNNVARA	Man	zaterdag 6 februari 2016
96	Joop	BNNVARA	Vrouw	donderdag 27 oktober 2016
97	Telegraaf	Telegraaf	Man	dinsdag 29 januari 2019
98	Joop	BNNVARA	Vrouw	maandag 9 oktober 2017
99	Elsevier	Elsevier	Man	maandag 11 februari 2019
100	Joop	BNNVARA	Vrouw	vrijdag 13 april 2018